

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

הדלקת הנרות: 21.44 פלג המנחה: 20.19

מוצאי ש"ק: 23.16 ר"ת: 23.16

25 JUNI 2021

Nr 1433

דף היומי יומא ע"ה

נח לשמור על קדושת הגליון

אפניוין יקריין

וירא בלק בן צפור וגו' (כב,ב)

פעם בסעודת השבת שאל הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א את הנכדים: מי היה יותר רשע, בלק או בלעם?

כי לכאורה מכל הפרשה נראה שבלק רשע גדול יותר והוא אשם בכל, הוא קרא לבלעם לקלל, כי הרי בלעם עצמו אמר "לא אוכל לעבר את פי ה'" (פסוק יח) וכן "אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר" (פסוק לח). ומצד שני, הרי בלעם נסה שוב ושוב לקלל את ישראל (ועיין רש"י בפסוק יא, שבלעם שנא יותר מבלק), וכך נראה גם בגמרא, שבלעם רשע יותר, שעליו אמרו בריש פרק חלק (סנהדרין ז,א) שאין לו חלק לעולם הבא, ועל בלק לא אמרו כן. וכן אמרו בהוריות (י,ב) שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק הרשע זכה ויצתה ממנו רות, והרי הקריב כהורות בלעם, ולמה בלעם לא זכה לשכר, ונראה מזה שבלעם רשע יותר?

והתשובה: בלעם יותר רשע. בלק בקש לקלל משום שפחד מישראל, וכמו שהעידה התורה: 'יגור מואב מפני העם מאד' וגו', ואין אדם נתפס על צערו, ולכן על הדברים הטובים שעשה קבל שכר, אבל בלעם לא היה שייך לכל זה, והגיע רק בגלל בצע כסף וכבוד, ולקלל בגלל בצע כסף וכבוד, זה כבר מדות מושחתות. לכן לא קבל שכר ואין לו חלק לעולם הבא. (שבענו מטובך)

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל (כג,א)

פעם נכנסו כמה חסידים אצל הרה"ק רבי יצחק מנעשכ"ז זצ"ל, וסיפרו לו על אחד ממקורביו שעשה דבר עולה אשר לא יעשה, ובקשו ממנו שיפסיק מלקרבו. אמר להם רבי איציקל שהוא בחר ללכת בדרכי הקב"ה דכתיב ביה "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל", שאין הקב"ה צופה ומביט על עוונותיהם של ישראל, כי אם היה רואה ומסתכל גם על מעשיהם הרעים של אנשים לא היה יכול להכניס אצלו אף אחד, ובזאת רימז לאלו שבאו לדבר סרה על מקורבו, שגם הם לא היו ראויים להכנס אצלו, רק מחמת שאינו רואה דבר רע בישראל יכולים ליכנס.

בענין זה אמר הרה"ק רבי יהודה הורוויץ מדז'יקוב זצ"ל בשם הגאון מהרש"ם מברעז'אן זצ"ל (מובא בהקדמתו לספרו "גילוי דעת" על הל' טריפות, הנקרא בשם שערי שלום אות ז) לפרש הפסוקים, דהנה טבע העולם הוא, כאשר אדם רוצה לעיין בספר או באיזה כתב, אם מחזיק את הדף במרחק מה מעיניו יוכל לקרוא היטב, אך אם נוהן את הספר סמוך לעיניו ממש לא יצליח לקרוא את הכתב.

ובזה פירש המהרש"ם "לא הביט און ביעקב" שהקב"ה אינו מסתכל בעוונותיהם של ישראל, והטעם כי "ה' אלקיו עמו", דבגלל שהקב"ה סמוך כל כך אצל ישראל, על כן כביכול אינו יכול לראות חטאיהם. (פרקי אבות 'מפי ספרים וסופרים' ח"ב, עמ' קצו)

השיעור
בפרקי אבות
ע"י מרן הרב שליט"א
בקהלה
03.233.55.67 → 8 → 1

ויתיצב מלאך ה' בדרך לשתן לו והוא רכב על אתנו ושני נערינו עמו (כב,ב)
ולהיות חביבים עלי דברי דודים, אכתוב דבר אחד ששמעתי בשם רבינו מו"ה צבי הירש מזידיטשוב זצוקלה"ה, ויתיצב מלאך ה' בדרך לשתן לו והוא רוכב על אתנו ושני נערינו עמו, ופירש"י מלאך של רחמים היה, והיה רוצה למנעו מלחטוא שלא יחטא ויאבד. וקשה אם כן למה נאמר 'לשתן לו'?

ותירץ רבינו כי איתא במסכת אבות (פ"ה מ"ט) תלמידיו של אברהם אבינו עין טובה רוח נמוכה נפש שפלה, תלמידיו של בלעם הרשע עין רעה רוח גבוהה נפש רחבה, ולכן נאמר באברהם אבינו (בראשית כב,ג) ויקח את שני 'נערי'ו, אתו, ע"ן ר'ו"ח נפ"ש ר"ת 'נער', כי הכניס הכל אל הקדושה כמו שכתוב אצלו (נחמ"ט,ח) ומצאת את לבבו נאמן לפניך, וגם בבלעם הרשע נאמר ושני 'נערי'ו עמו, כי הוא היה ההיפך ממש עין רעה רוח גבוהה נפש רחבה.

והנה 'שטן' הוא ר"ת ש'פלה ט'ובה נ'מוכה, וזהו 'לשתן' לו, שהיה המלאך מתכוין להחזירו למוטב, שיהיה לו עין ט'ובה רוח נ'מוכה נפש ש'פלה, וזהו שפירש רש"י מלאך של רחמים היה, והיה רוצה למנעו מלחטוא. עד כאן שמעתי ודברי פי חכם חן. (אמרי יוסף)

מה אקב לא קבה אל-ל ומה אזעם לא זעם ה' (כג,ח)
פתח הרב הקדוש (הרבי רבי הערש רמינוב ז"ע) ואמר: ראו המעשה שהיה בכאן, הנה נתחברו שני רשעים ביחד, להרע לאומה ישראלית עם קדוש. ושום אחד לא ידע מזה, ואפילו משה רבינו ע"ה לא ידע מזה. ואך הקדוש ברוך הוא ברוב רחמיו וחסדיו ואהבתו לעם קדושו, הציל אותם והפך הקללה לברכה.

מה אקב לא קבה אל-ל ומה אזעם לא זעם ה' (כג,ח)
ובגמרא (ברכות ז,א) א"ר אלעזר אמר להם הקב"ה לישראל דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם הרשע שאלמלי כעסתי לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט והיינו דקא אמר ליה בלעם לבלק "מה אקב לא קבה אל-ל ומה אזעם לא זעם ה'" מלמד שכל אותן הימים לא זעם. וכמה זעמו רגע, וכמה רגע א"ר אבין ואיתימא רבי אבינא רגע כמימריה.

ובתוס' (שם): ואת"מ מה היה יכול לומר בשעת רגע. "ייל כ"לם". אי נמי מאחר שהיה מתחיל קללתו באותה שעה, היה מזיק אפילו לאחור כן. עכ"ל התוס'. (המשך בעמוד ד)

קריאת שמע ליל ש"ק בלק משעה 23.01
*
סוף זמן ק"ש ש"ק בלק בבוקר
מג"א: 9.00/7.45 - גר"א: 9.36

שעות הקבלה

של מרן הרב שליט"א לשיחה אישית
בין השעות: 17.00-18.30
בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22
(בימים ב-ג-ד-ה)
*
קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

למח או הקהלה

שבת פ' בלק, ט"ז תמוז.

הדלקת הנרות: 21.44 (פלג המנחה: 20.19 - פלג ב: 21.16)

מפטיירין "והיה שארית יעקב" (מיכה ה) עד "והצנע לכת עם אלקיך". אבות פרק ו'.

מוצאי שבת: 23.16 (לשיטת ר"ת: 23.16)

תענית שבעה עשר בתמוז, יום א' פרשת פינחס, י"ז תמוז, והוא תענית צבור.

תחילת תענית: בבוקר בשעה 3.24

שחרית, כנהוג, השליח צבור אומר "עננו" בין גואל לרופא, סליחות, אבינו מלכנו (יש שאין אומרים), תחנון, חצי קדיש, קריאת התורה, ג' ב"ויחל" (בדילוג), והצבור אומר בקול רם הפסוקים: שוב מחרון אפך - י"ג מדות ה' ה' - וסלחת וכו' (אבל העולה יאמר יחד עם הקורא), חצי קדיש, אשרי, למנצח, ובא לציון, קדיש תתקבל, יהללו, שיר של יום, אין כאלקינו, עלינו.

מנחה, הש"ץ והבעל קורא מתעטפין בטלית. קרבנות, אשרי, חצי קדיש, קריאת התורה ב"ויחל" (בדילוג), השלישי הוא המפטייר, ומפטיירין "דרשו ה' בהמצאו" (ישעיהו נה), אין אומרים חצי קדיש אחר קריאת התורה, יהללו, מכניסין הספר תורה, חצי קדיש, בתפלת לחש "עננו" בשומע תפלה, ובחזרת הש"ץ "עננו" בין גואל לרופא, ברכת כהנים, אבינו מלכנו, (יש שאין אומרים) קדיש תתקבל, עלינו.

מוצאי תענית: 23.00 (לשיטת ר"ת: 23.13)

בין המצרים: משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב הם ימי "בין המצרים", ואין מסתפרין בהם, ואין עושים נישואין, אין מברכין בהם שהחיינו, וגם אין אוכלים בהם פרי חדש, ובשבת נהגו להתיר (אולם בכתבי האר"י מובא להחמיר).

שבת פ' פינחס, כ"ג תמוז.

הדלקת הנרות: 21.42 (פלג המנחה: 20.18 - פלג ב: 21.15)

גליון זה הוקדש לעילוי נשמת
הרב הגאון
רבי אליהו שטרנבוך זצ"ל
בן הרב אשר ז"ל
ראב"ד דקהלתנו
נסתלק כ"א תמוז תשע"ז
ומנוחתו כבוד בביה"ח שומרי שבת בני ברק
יהי זכרו ברוך
ת נ צ ב ה

רבי חיים צבי מאנהיימער זצ"ל

אבד"ק אונגוואר - "עין הבדלח" - י"ז תמוז תרמ"ו

הודעה חשובה

הננו שמחים להודיע כי התקיימו שחיטות, וכל החנויות שהזמינו קיבלו בשפע, בשך, בהמה, הודו ועופות, ויאכלו עניים וישבעו.

עליו משרת הרבנות, ואמר לרבו שאינו ראוי לאותו אצטלא, וגם כי יש לו ב"ה פרנסה בריוח, ולמה יקח על עצמו עול הרבנות, הלא ישנם כמה גאונים מתלמידי מין שאין להם פרנסה, ומדה נכונה שרבינו ידאג להם, וע"ז ענה לו רבו מרן זצ"ל: אם לא ירצה להיות רב אב"ד ברצון, יהיה מוכרח לזה, והלוואי שלא יתחרט שלא שמע לדברי.

וכאשר נסע רבינו משם לרגל מסחרו לעיר אלמוטץ, ארבו עליו בדרך גזלנים רוצחים, והוא בחכמתו אמר להם כי לא מכר עוד השוורים, ועתה אין לו כי אם על הוצאות הדרך, אבל בשווב מיריד אלמוטץ ימצאו אצלו הון רב, וכאשר ראו כי באמת אין לו כי אם סכום קטן עזובהו, וכאשר נסע לביתו כבר נסע בדרך אחר, למען לא יפגעו בו הרוצחים האלה, ובבואו לביתו בלילה למד שיגוריו עד אחר חצות, וקרא ק"ש ושכב במיטתו, ועוד לא נרדם והגזלנים שברו דלתות ביתו והתנפלו עליו, ותבעו שיתן להם את כל רכושו, ואם לאו יחרגוהו נפש, אבל רבינו זצ"ל היה גבור ולחם עמם, והכה אותם מכות רצח, והגזלנים נתנו אות לשותפים שלהם אשר ארבו בחצר ובגינת הבית, וגם הם קמו עליו, ורבינו כבר היה עיף ולא היה יכול עוד לעמוד נגדם, וצעק בקול גדול גם הרבנית ז"ל צעקה במר נפש, ע"כ סתמו את פיו הקדוש בחבילת קש בחזקה, ושברו את שיניו, והרבנית זצ"ל מרוב מכות ומהלומות נשאר לה גבנותית כל ימי חייה, והיה מוכרח ליתן להם כל רכושו למען הציל את נפשו ונפש אשתו. ואז נדר נדר לדי' שיקבל על עצמו משרת הרבנות בקהילה הראשונה שיקראו אותו לרב.

למחרתו בא לו מכתב על הבי דואר ממרן הח"ס זצ"ל והיה כתוב בו, הנה בקשתיו שיקבל ברצון על עצמו להיות מנהיג עדת ישראל, ולא שמע אלי, ועתה הנה יראה כי מן השמים נגזר שיהיה רועה ישראל. אחר הדברים האלה נתקבל לרב בק"ק שוטעלסדארף. (שו"ת עין הבדלח - הקדמה)

רבנות אונגוואר

הגאון רבי שלמה סופר זצ"ל אבד"ק בערעגסטאט, בנו של הגאון מרן ה"כתב סופר" זצ"ל, כותב: בק"ק אונגוואר קיבלו אז (בשנת תר"ל) עפ"י עצה והשתדלות אבא מאוה"ג (ה"כתב סופר") זצ"ל את הגאון המובהק הצדיק מהור"ו חיים צבי הרש מאנהיימער זצ"ל, שהי' אבד"ק ווערבו והי' תלמיד מובהק וחיביב מק"ז החתם סופר זצ"ל ואוהב דבוק מאח לאבא זצ"ל והי' כבן ביתו ממש, ובכל פעם שהי' לאבא זצ"ל דבר קשה להתיעץ בעניני הכלל קרא את הגאון הנ"ל לבוא לפרעשבורג וישב שמה איזה ימים ז"ל והחשיבו לחכם עתיק גם בעיני דעלמא ובפרט במילי דשמיא והי' בעל מדות תרומות ובעל יושר גדול נקי כפיים ובר לבב והי' קולע אל השערה ולא יחטיא המטרה משרת האמת ענותן ושפל ברכך והי' (המשך בעמוד ג)

מרת מאכיש ע"ה, בתו של הגאון רבי חיים צבי מאנהיימער זצ"ל, שנפטרה לפני 100 שנה, טמונה בבית החיים דקהלתנו הק' בפיטע, והו נוסח מצבתה:

פ"ט
האשה הצדקת המהוללה מרבים מרת מאכיש ע"ה
בת מרן הגאון מו"ה חיים צבי מאנהיימער זצ"ל
אב"ד ור"מ דק"ק אונגוואר במדינת אונגארן אשת הרבני הצדיק מו"ה מאיר יהודה הירש זצ"ל
נפטרה בש"ט יוש"ק כ"ה מרחשון תרפ"א דברי' המחוכמים ודרכי' הישרים תמיד הי' מאירים לעינינו מעת פטירתה חוסרים לנו כל אלה אך רק זכרונה נשאר לנו לברכה ת"נ"ז צ"ב ה"

גם בעלה הג"ר מאיר יהודה הירש זצ"ל שנפטר בט' סיון תרס"ג, טמון בבית"ח דקהלתנו בפיטע.

כבן תשע או עשר למד בישיבת הגאון רבי קאפיל חריף זצ"ל אב"ד וערבו בעל חי' יעב"ץ על מס' חולין שנודע בחריפותו הגדולה, וכה יסופר עליו: כאשר דרש רבו הגדול רבי קאפיל חריף בשבת הגדול או שבת שובה דרוש בפלפול וחרירות הקשה רבו החריף י"ב קושיות, ותירץ י"ב תירוצים, ואחר הדרשה ניגש אליו תלמידו הילד רבינו ז"ל ודחה כל הקושיות והתירוצים בבקאות כאחד הגדולים, ועמד רבו ונשקו על ראשו ואמר לו "הצדק אתך, אבל מי שמע ש"יום כיפור עסער" (ילד שאינו צם ביה"כ) ידחה דרשת רבו", ודבק בו כינוי זה גם לאחר רבות בשנים.

וקודם שנעשה בר מצוה בהיותו מופלא סמוך לאיש נכספה נפשו ללמוד אצל ראש גולת אריאל מרן החתם סופר זי"ע, ובעת לימוד השיעורים פלפל עם רבו בחכמה תירה והיו שם בחורים מופלגים בתורה ויראה שכבר היו מבוגרים ממנו, ומרן ז"ל הי' מוכיחם איך אינם בושים מפני העלם הזה שעדיין אינו בר מצוה והוא מפלפל בחכמה יותר מהם. (בית סופרים קובץ ג, עמ' נב)

קיום דברי רבו

הגה"ק רבי חיים הערש מנהיימער זצ"ל, בהיותו עליו צעיר, נכנס לישיבת רבינו הר"ח חתם סופר" הק' זי"ע עוד קודם היותו "בר מצוה", והיה מרבה לפלפל עם רבו במהלך השיעורים.

בהיותו עדיין בין התלמידים הצעירים, למד שם בישיבה, הגה"ק רבי ישראל יצחק אהרן לנדסברג זצ"ל, לימים אב"ד גראסורדיין, שהיה מבחירי תלמידי מרן החת"ס. בראותו את התלמיד הצעיר רבי חיים הערש שואל ומשיב בשיעור כאוות נפשו, חרה לו מאד. שלח ידו וצבט אותו. מרן החת"ס ז"ל הבחין בכך, ואמר לו: "יצחק אהרן! דו וועסט איהם נאך בריויכן!" (עוד תזקק אליו). רבי חיים הערש אשר ידע שכל היוצא מפי רבו, הוא קודש קדשים, ודבר אחד מדבריו לא ישוב ריקם, שמר את הדבר.

ברבות השנים נתקבל הגאון רבי חיים הערש לרב ואב"ד בעיר ואם בישראל אונגוואר, והיה מרביץ תורה בישיבתו הרמה לבחורים מופלגים. ויהי היום, בעת שרבי חיים הערש יושב ומרצה את השיעור לפני תלמידיו, הגיע שלח הדואר ומכתבים בידו. מנהגו של רבי חיים הערש לעת כזאת היה, שהיה מביט חיש מהר על מעטפות - המכתבים, ונושא עיניו על שמות השולחים, אך לא היה פותח שום מכתב עד כלות השיעור. כן יעשה מימים ימימה. אולם בפעם הזאת שינה ממנהגו, ולאחר שהביט על שמות השולחים, פתח מכתב אחד מן המכתבים, בעיצומו של השיעור.

בהבחין כי התלמידים ראו כן תמוהו: "מה יום מיומים?" היה בנותן טעם: "דעו לכם, תלמידי האהובים, כי כל מה שיצא מפיו של רבי הקדוש ה'חתם סופר', התקיים במלוואו עד כחוש השערה, דבר לא נעדר. אך דבר אחד שאמר זה כארבעים שנה, לא זכיתי לראותו מתקיים עד עתה". סיפר רבי חיים הערש לתלמידיו את העובדא שהיתה בזמן לימוד השיעור של רבו ה"חתם סופר", וסיים: "אמרנו חז"ל: 'לא קאי אבינו אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין'. עתה נתקיימו דברי רבי' אשר חזה ברוח קדשו. כאשר קבלתי מכתב מהגאון רבי יצחק אהרן, שהפנה אלי שאלה חמורה". והיה רבי חיים הערש שש ושמה, על שזכה לראות בקיום דברי רבו. (רשומים בשמך, עמ' קז)

בעול הרבנות

רבינו זצ"ל כאשר היה עוד עוסק במסחר, היה רגיל לבקר את רבו הגאון מרן חתם סופר זצ"ל איזה פעמים בשנה, ולהשתעשע עמו בחידושי תורה, ופעם א' כאשר היה אצלו אמר לו רבו מרן הח"ס: תלמידי יקירי הגיעי העת שיהיה מנהיג עדת ישראל וככתבתי למר הורמנא להורות ולדין ואתנהו עתה למר, ורבינו זצ"ל בגודל ענותנותו לא רצה לקבל

מתולדותיו

הגה"ק רבי חיים צבי מנהיימער זצ"ל אב"ד אונגוואר, נולד בשנת תקע"ז בפשיטאן לאביו רבי דוד יהודה לייב. בהיותו כבן ט' כבר למד בישיבת הגה"ק רבי קאפיל חריף זצ"ל אב"ד ווערבו בעל "חידושי יעב"ץ". כבר אז נדהמו כל יודעי מחיריפוטו ובקיאותו הנדירים בגיל כה צעיר. בהתבגרו עוד עבר לישיבת הגה"ק רבי בנימין זאב לעונו אב"ד ווערבו. עוד בטרם היותו לאיש ובר מצוה התקבל לישיבת מרנא ורבנא החתם סופר הק' זי"ע.

במשך השנים כיהן כרב ואב"ד שאטלסדארף, אב"ד ווערבו, ובשנת תר"ל נתמנה למלא את מקום הגה"ק רבי מנחם א"ש זצ"ל באונגוואר. כינויו כ"שר התורה" בדורו התקבל בקרב כל הערים סביבותיו. נודע כבור סיד שאינו מאבד טיפה, ואת כח זכרונו וחכמתו העריצו גם גויי העיר, שבאו להסכים ולצייט לעצותיו. וזה להערכה רבה מאת הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו שהורה לחסידיו להכתירו לרב ופוסק עבורם. נפטר בצום י"ז תמוז שנת תרמ"ו ומנוחתו כבוד בעיר אונגוואר. תקופה לאחר הסתלקותו יצאו לאור חידושי תורתו בספר "עין הבדולח".

(רשומים בשמך, עמ' תקד)

מחכים רבותיו

בוצין בוצין מקטפי' ידוע, וכבר בצעירותו בהיותו

בין שנים צור וצור	
ט"ז תמוז	ב'תמ"ח: חור בנס של כלב ומרים הנביאה תשכ"ז: רבי אברהם יהושע העשיל [ב"ר יצחק מאיר] - האדמו"ר מקאפיטשניץ
י"ז תמוז	ק"ט: רבי יהודה [ב"ר אשר] בן הרא"ש תקט"ו: רבי יצחק [ב"ר יהודה] הכהן ראפאפארט - בתי כהונה
תרג"ו:	רבי חיים צבי [ב"ר דוד לייב] מאנהיימער - רב דאונגוואר - עין הבדולח
תרג"ב:	רבי מרדכי יהודה לייב [ב"ר נפתלי הירץ] ווינקלער - אב"ד מאד - לבושי מרדכי
תש"ד:	הקדוש רבי יצחק זעקל [ב"ר אברהם] הלוי פאללאק - אבד"ק דונאפאלדוואר
תש"ד:	הקדוש רבי שמעון [ב"ר יהודה] אלטמאן - אבד"ק פאקש - שבותל הנדה
תשמ"ב:	רבי שמעון [ב"ר חיים] ביטון - דיין במארוסיהל (צפרת)
י"ח תמוז	תרס"ז: רבי משה דוד [ב"ר אשר אנשיל] אשכנזי - אב"ד טולטשאווא - תולדות אדם
תרל"ד:	רבי יעקב אריה [ב"ר שלמה] מראדזימין
תרס"ו:	רבי יהושע [ב"ר יוסף] טאמאשאווער
י"ט תמוז	תל"ו: רבי אהרן שמואל [ב"ר ישראל] קאיינאווער - ברכת הזבח
תשכ"ה:	רבי חזקיהו אליעזר יהודה [ב"ר נתן צבי] פינקל - ראש ישיבת מיר
כ' תמוז	תמ"ג: הקדוש רבי נתן נטע [ב"ר משה] האנאווער - יון מצולה
תשי"ד:	רבי אברהם חיים [ב"ר מנחם מנדל] נאה - קצות השלחן
תשע"ה:	רבי אליעזר [ב"ר ברוך] האגער - האדמו"ר מסערעט-ויזניץ - חכמת אליעזר
כ"א תמוז	שצ"ו: רבי אליהו [ב"ר משה] בעל שם מוורמייזא
תקס"ו:	רבי שלמה [ב"ר יהודה] שמאמה - שורש ישי
תרצ"ג:	רבי אברהם מתתיהו [ב"ר מנחם נחום] פרידמאן - אדמו"ר משטעפניעשט
תשע"ז:	רבי אליהו [ב"ר אשר] שטרנבוך - ראב"ד דקהילתנו
כ"ב תמוז	תקנ"ב: הקדוש רבי שלמה [ב"ר מאיר] מקארלין
תרל"ג:	רבי דוד [ב"ר מנחם מנדל] מקאצק

ישיבה קטנה דחסידי ויזניץ

בנשיאות מרן אדמו"ר שליט"א

מזלא טבא וגדיא יאה

שלוחה בזה למע"כ הרב הגאון המפורא מוה"ר **ישכר דוב פריינד** שליט"א ר"מ בישיבתנו הק'

ולנו"ב החשובה שתחי'

לרגל נישואי בנם תלמידנו החתן המופלג בתו"ש כמר **משה יצחק נ"י**

עב"ג בת ידידנו הנכבד

מוה"ר **אלעזר אללעך** הי"ו

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין, ויה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב תענוג ונחת מכל יו"ח לתפארת המשפחות המהוללות.

המברך בלונ"ח

שמחה אר' הכהן ברעכער

בשם רבנו ותלמידיהו

ברכת מזל טוב חמה ולבבית להרה"ג מוה"ר אברהם הכהן עהרנטרייא שליט"א
ר"מ בישיבתנו הק' ורב ביהמ"ד "זכרון בנימין"
ולכל משפחתו שיחיו לרגל נישואי הבת עב"ג שיחיו
ירו מהם ומכל צאצאיהם רוב נחת וכל טוב מאחלת הנהלת הקהלה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית להרה"ג מוה"ר אלי' אפטערגוט שליט"א
ר"מ בישיבתנו הק' ורב ביהמ"ד "בית מרדכי"
ולכל משפחתו שיחיו לרגל נישואי הבת עב"ג שיחיו
ירו מהם ומכל צאצאיהם רוב נחת וכל טוב מאחלת הנהלת הקהלה

הנכרים אמרו, שהוא דבר פלא שכל זמן שהיה רבינו בחיים לא נערד אף א' מהילדים.
פעם א' בערב יה"כ בא איש א' אל רבינו ז"ל עם שאלה, ודפק בדלת ואין קול ואין עונה, ע"כ נסה לפתוח הדלת וראה את רבינו ז"ל שוכב על הארץ בפשוט ידים ורגלים בוכה מאוד, ופחד מאוד שקרה איזה אסון בבית רבינו, והתחיל לצעוק מה זה רבינו? ורבינו בגודל ענותנותו אמר לו: האם שכחת כי מחר יום גדול ונורא ואיך אעמוד בדין לפני הבורא ב"ה ואני מלוכלך בחטאים ופשעים, והאיש בשמעו כזאת מפה קדוש, גם הוא נחרד מאימת יום הדין והתחיל לבכות במר נפש.
(שו"ת עין הבדלה - הקדמה)

כמעין המתגבר

מו"ה זכריה עלעפאנט ז"ל, בנו של הג"ר דב בעריש עלעפאנט זצ"ל, כותב:
שמעתי מאבי היקר (שליט"א) כי רבינו ז"ל בבואו בבוקר להתפלל בבית מדרשו התחיל לומר בהתלהבות בניגון נפלא תפלת אדון עולם ויגדל אלקים חי וישתבח ורקד מרוב שמחה, וכן התפלל כל התפלה בהתלהבות עצומה אשר אין לשער.
כל ימיו התענה תעניות שובבי"ם, ושלם מכספו למנין בחורים שיתענו ג"כ. וראה זה פלא כי כל השנים שהיה אב"ד באונגוואר עד יום פטירתו לחיי עוה"ב לא היה חולה שום ילד באסכרה, ואחרי פטירתו היה המגפה בין הילדים ר"ל כמקדם (כי אז לא היה עדיין רפואת הסערום להציל הילדים ממות, אשר ה' הרפא חולים ברא רפואה חדשה בימינו) ואפילו הרופאים

והתורה קניית בארבעים ושמונה דברים וכו' בבית הלב (פ"ו מ"ו)
מרגלא בפומיה של הגה"ח רבי שלמה קאליש ז"ל בשם הגה"ק ה"אבני נזר" זצ"ל:
"כשאדם יושב ללמוד, הרי לפני שהספיק ללמוד שלש וארבע שעות, עדיין לא נפתחו אצלו צינורות המוח, רק לאחר מכן נפתחים שערי ההבנה... נמצא מי שלומד שלש ארבע שעות ומפסיק ממשנתו, נמשל לאדם הדופק בדלת זמן רב, כשסוף סוף פותחים לו כנר חמק ואיננו...".
(ספר הזכרון - זכרון שלמה, עמ' תנד)

אבד"ק אונגוואר (המשך)

בו ממדות רבו הקדוש כגדולי תלמידיו.
ובעת שהי' אבא מאוה"ג (הכת"ס) זצ"ל על נשואי בנו אחי הגאון הצדיק מהו' שמעון שליט"א (בעל ה"התעוררות תשובה" מערלי) בקליניווארדיין ובאו ונקבצו ויחיו כל הרבנים ות"ח והמון עם רב לרבות מכל הגלילות ומחוזות ובתוך הבאים גם אקר"ט (-אלופי קהל ראשים וטובים) דק"ק אונגוואר ובראשם דיינא קרתא הרבנים הגאונים מהו' שלמה גאנצפריעד ז"ל (בעל "קיצור שולחן ערוך") ומהו' שמואל מאשקאוויטש ז"ל והתייעצו עמו על ראש מי יתנו כתר הרבנות דקהלתם, ונתן אבא זצ"ל עיניו בהגאון מהרח"צ מאנהיימער הנ"ל זצ"ל, ואח"כ בקשו הם מאבא זצ"ל שיתן בכתב את דעתו למען הראות לכל בני הקהלה דעתו ועצתו וכן עשה, ואני הצעיר עמדתי על יד ימינו בשעת כתיבת תעודה זו והפליג מאוד בשבח, וקבלו אותו ק"ק הנ"ל וישב שמה כמו טוב"ב שנים והי' להם לכבוד ולתפארת בכל המדינה, והי' אח"כ רבי דעמא מדברנא דאומתי', והיתה מנוחתו כבוד שמה ביום י"ז תמוז תרמ"ו לפ"ק.
(איגרות סופרים, עמ' 37)

סיני ועוקר הרים

מו"ה זכריה עלעפאנט ז"ל, בנו של הג"ר דב בעריש עלעפאנט זצ"ל (שהי' תלמיד רבינו הגרח"צ מאנהיימער זצ"ל - והם היו שהתעסקו בהוצאה לאור של ספרי רבינו "עין הבדלה"), כותב:
שמעתי מאבי היקר שליט"א (ה"ה רד"ב עלעפאנט זצ"ל) אשר למד בישיבת רבינו ה' שנים רצופים, שדרך לימודו של רבינו היה בעמקות ובקיאיות עד להפליא, והרבה פעמים תירץ איזה קושיא חמורה ששאל איזה תלמיד עם מלה או אות אחד שבפי' רש"י או תוס' במסכת אחרת, וביאר כל סוגיא בכמה אופנים, חידושים ופלאים, עד שלא היה שום דבר קשה בכל שיטות הראשונים ואחרונים.
רבנו זצ"ל היה רגיל להיות נעור כל הלילה עם הבחורים בליל חג השבועות, ולחדד התלמידים אמר להם פלפול ושלב כל המשניות שבסדר תיקון ליל שבועות ונעץ תחילת המסכת עם סופה והמשנה שבסוף המסכת עם המשנה שבתחילת המסכת שאחריה באופן הפלפול היה איזה שייכות לכל משנה שבתחילת המסכת להמשנה שבסופה, ובפלפול זה חזר כמעט על כל סוגיות שבש"ס. בעמקות ובקיאיות נפלא.

בלימוד שיעוריו היה אומר בעל פה כל דברי הגמרא והמפרשים והפוסקים ראשונים ואחרונים, והיה קולע אל השערה ולא יחטיא, ולא היה משנה אפילו תיבה אחת ממה שכתוב בספר, וכאשר כתב התשובות לשואלים בדבר הלכה, לא היה צריך לעיין בספרים כי הכל היה בזכרונו, כמונה בקופסא, ומלבד שהיה כמעין המתגבר לחדש חידושים ופלאים היה בור סיד שאינו מאבד טיפה, ממה שלמד מנעוריו עד זקנה ושיבה.
כאשר הלך אבי היקר מישיבת אונגוואר, ללמוד בישיבת הגאון הקדוש מרן יקותיאל יהודה טייטעלבוים זצ"ל אב"ד ור"מ דק"ק סיגעט בעהמ"ח ספר ייטב לבי וייטב פנים, אמר לו הרב מסיגעט: מדוע

אין חאורי בפי' - צי' (3)

תולעים בדג מלוח (הערינג)

בדגי הערינג ישנה בעיה של תולעים הנקראים Anisakis. תולעים אלו נראים כמיין נחשים קטנים המתפתלים סביב עצמם והם נצמדים לאברים הפנימיים של הדג או לדפנות חלל הבטן, ארכן מגיע עד 4 ס"מ וצבעם לבן שקוף.
תולעים אלו כשהם חיים מסוכנים מאוד לאדם האוכל אותם, ולפי החוק בכמה מדינות באזורנו חייבים להקפיד את דגי הערינג מיד עם צידתם, כדי שהתולעים ימותו ואז שוב אינם מהוים סכנה לאדם. אבל כמוכן שמבחינת ההלכה הם נשארים באיסורם.
ולכן צריך לנקות את הדג מהאברים הפנימיים,

ווערים אין די הערינג

אין די הערינג איז דא א פראבלעם פון ווערים, וועלכע ווערען גערופען Anisakis. די ווערים זעהען אויס ווי קליינע שלענגלעך ארומגעוויקעלט ארום זיך און טוהען זיך צוקלעבען צו די געדערס פון די פיש אדער צו די ווענט פון דעם בויך. זיי האבען א לענג פון ביז 4 סענטימעטער און זענען ווייס דורכזיכטיג. די ווערים, לעבעדיגע רייט, זענען לעבענסגעפערליך פאר די וועלכע עסען זיי, און דאס געזעץ אין פארשידענע מדינות אין אונזער געגענד הייסט, מען זאל זיי איינפרייען באלד נאך ווען מען כאפט זיי, כדי די ווערים זאלען טארבען, און דאן איז עס גער נישט שעדליך, אבער זעלבסטפארשטענדליך, הלכה דיג בלייבט

לגרד היטב את דפנות הבטן, ולהתבונן היטב אם לא נמצאים עליהם תולעים קטנים המתפתלים סביב עצמם, ולאחר כל זאת לשטוף היטב את הדג במים.
את האברים הפנימיים יש לזרוק מיד עם הוצאתם, כדי שלא יתדבקו בחזרה אל הדג.
מאריניערטע הערינג
ה"מאריניערטע הערינג" כבושים בחומץ, העלול להיות מיין, ואף אם החומץ אינו מיין, יתכן שהמיכליות בהן הובא החומץ, או החביות שבהן נכבשו הדגים, הכילו לפני כן חומץ יין. ולכן אין לקנותם בלי הכשר מוסמך.

נאך אלץ דער איסור. דערפאר מוז מען גוט אויסרייניגען די פיש פון די געדערעס, און דערנאך גוט אפשווענקען דעם פיש מיט א שטראם פון וואסער.
די געדערעס זאל מען באלד נאך ארויסנעמען אוועקווארפען, איז זיי זאלען זיך נישט צוריק צוקלעבען צום פיש.
מאריניערטע הערינג
די "מאריניערטע הערינג" ווערען געווייקט אין עסיג, און אפילו ווען דער עסיג איז נישט פון וויין, איז מעגליך אז די טאנקס אין וועלכע מען ברענגט זיי, אדער די פעסער אין וועלכע מען פארארבעט זיי, האבען פריער ענטהאלטען עסיג פון וויין. דערפאר זאל מען נישט נוצען אהן א פארלעסליכער הכשר.

קו הקהלה

03.233.55.67 → 8 ואח"כ לחוץ

נתוספו השבוע

- במספר 1**
מרן הרב שליט"א
פרקי אבות
- במספר 5**
מהדומ"ץ הגר"ז פאללאק שליט"א
תפירת ותיקון בגדים חדשים משכנס אב
- במספר 6**
השיעור הקבוע של הגר"ש סלביצקי שליט"א
לעבור מדרשה לדרשה קודמת - לחוץ *

אבד"ק אונגוואר (המשך)

והרבה פעמים היו שמחים כל כך תלמידי החכמים שבעיר שהלכו לשמוע השיעור, שבלכתם מבית המדרש שמחו כמו בשמחת תורה ורקדו בהצצר ובשוק במחול ובזמירות. ופעם אחד ת"ח אחד רבי חיים ליב גאלדשטיין ז"ל אשר היה חריף ובקי בכל הש"ס נתפעל כל כך, שצעק: "רבתי תאמינו לי שהבעל 'שאגת אריה' לא הגיע לקרסולי רבינו בחריפות ובקיאות".

וסיפר לי אבי (שליט"א) שפעם אחת אחרי הדרשה כאשר הלכו הדיינים הגאונים רבי שלמה גאנצפריעד ז"ל ורבי שמואל מאשקאוויטש ז"ל מהבית הכנסת לביתם, ואבי הלך בשוק אחריהם, שמע שהדיין רבי שלמה הפליא מאוד הדרשה ואמר להדיין רבי שמואל: אפילו רבינו מאיר א"ש זצ"ל עם כי היה גאון וגדול לא דרש מעולם דרשה כזו עם חידושים נפלאים כאלה. וחזי מאן גברא רבה קמסהיד על רבינו, הגאון רבי שלמה גאנצפריעד שבכל קצוי ארץ לומדים מחיבוריו הנפלאים, ולפניו חנק לא יבוא, גם לא ידע שאיזה איש שומע דבריו, כאשר דבר עם רעהו.

ופעם אחד באמצע לימוד השיעור הופיע בבית המדרש, הגאון הגדול רבינו אברהם יהודה הכהן שווארץ זצ"ל בעהמ"ח ספר 'קול אריה', ורבינו בעומק פלפולו לא הרגיש בבואו, ואבי שהיה תלמידו, כי למד אצלו לפני כן בשיבתו בבערעגסאס, הביא לרבו כסא לשבת עליו, אבל הוא לא רצה לישב ועמד באימה ובריאה לשמוע חידושי רבינו, וכמובן לא היה יכול להתאפק והתחיל לפלפל עם רבינו, והקשה קושיות ורבינו ענה ברמיזה, שם במס' פלונית דף פלוני ברש"י או בתוס' יתורץ קושית מר, וכן היה כמה פעמים, והגאון 'קול אריה' עמד

פנינים יקרים (המשך)

בשו"ת ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב זצ"ל (חלק א' סימן קא) הביא בשם היהודי הקדוש מפשיסחא זצ"ל ללמד זכות על אותן שמתחילין להתפלל בזמן תפלה ונמשך לאחר הזמן, דחשוב כאילו התפללו כל התפילה בזמנה, מהא דכתבו התוס' בתירוצם השני, שאם בלעם ה' מתחיל ח"ו הקללה ברגע שהקב"ה ה' כועס, אז היתה חלה ח"ו הקללה אף אם ה' נמשך יותר מהרגע שהקב"ה ה' כועס בה, דהכל הולך אחר ההתחלה, וא"כ כל שכן במדה טובה שהיא מרובה ממדה רעה, הדין הוא, שאם התחיל להתפלל בזמן התפלה וגמר לאחר זמן התפלה, דחשוב כאילו התפלל כל השמונה עשרה בזמנה עכ"ד.

ובשו"ת מנחת יצחק לגאב"ד ירושלים (ח"ד סי' מח ד"ה ב' והנה וכו') כתב על הנ"ל, דזה רק לימוד זכות אבל אינו מוסכם להלכה, דבשו"ע (או"ח סי' קכד ס"ב) ברמ"א איתא דאם הוא שעת הדחק כגון שירא שיעבור זמן תפלה, יוכל להתפלל מיד בקול רם עיי"ש, ובמג"א (סק"ד) כתב וז"ל שיעבור פ"י שלא יוכלו לגמור כל י"ח ברכות תוך זמן תפלה. הרי דלא סגי במה שיתחיל הי"ח ברכות תוך הזמן אלא צריך שיגמור כל י"ח ברכות, עיי"ש באריכות. (במשנת הפרשה)

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

יולאוי הבא

משפ' הרב אברהם הכהן עהרנטריי שליט"א *
משפ' ר' משה הערש מעכעלאוויטש נ"י *
משפ' ר' חיים יעקב שטרענגער נ"י *
משפ' ר' יעקב יהודה לעוין נ"י

יולאוי ה'אכאכא'א

משפ' הרב ישכר דוב פריינד שליט"א *
ומשפ' ר' אלעזר אללעך נ"י *
משפ' ר' ישראל גאטליב נ"י *
ומשפ' הרב אליהו אפטרערגוט שליט"א

בר מצוה

שמשון ב"ר יוחנן הערש שווארץ נ"י *
נפתלי ב"ר ישראל רייכמאן נ"י

יולאוי

למשפ' ר' ברוך צבי שטרייכער-געלדציילער נ"י

נשתומם על בקיאותו הנפלא, ובלכתו מבית המדרש קרא את אבי שליט"א) ואמר אליו: תלמידי, בחרת לך רבי שכל חכמי הדור הם כאין נגדו. (שו"ת עין הבדלה - הקדמה)

ישועה בהסתר

הרבה אנשים באו אליו בעת צרה שיתפלל בעדם או בעד חולה ורצו ליתן לו פיתקא (קוויטעל) ופדיון, כנהוג בין החסידים, אבל רבינו בירך אותם, ולא רצה לילך בגדולות ונפלאות, ליקח מהם קוויטלעך ופדיונות, כי היה ירא שיבטלו אותו מתורתו ועבודתו.

איש א' שהיה שמש בבית המדרש, נשתגעה בתו היחידה ר"ל, וכל יום בא אל רבינו בבכייה שיתפלל בעד בתו שתשוב לאיתנה, אבל רבינו ז"ל יעץ אותו שישע אל צדיקי הדור, לבקש שיתפללו בעדה, כי הוא אינו בעל מופת, אבל האיש לא רצה להרץ ממנו, כי אמר שרבינו ג"כ יכול להתפלל בעדה והוא בטוח שיקבל תפלתו, ופעם א' ריחם על העני הזה וקרא אותו לחדרו, ואמר לו, אם יתן לו תקיעת כף שלא יגלה סודו לאיש אחר, אז יתפלל בעד בתו, כי הוא מתירא פנ יבואו אליו הרבה אנשים בבקשות כאלה ויבטלו אותו מלימוד הישיבה ועבודתו העמוסה עליו בקהילה גדולה, עיר ואם בישראל. האיש נתן לו תקיעת כף, ורבינו הבטיח לו, שבבואו לביתו ימצא את בתו בריאה ושלמה, וכן היה.

והנה האיש לא גילה הסוד הזה לשום אדם, רק כאשר נפטר רבינו ז"ל בעת הלויה סיפר שבבחי רבינו, כי מלבד שהיה גאון וגדול בתורה, גם היה בעל מופת וסיפר מעשה שהיה עם בתו, וכאשר שב לביתו מצא את בתו משוגעת כמקדם. כנראה לא רצה רבינו ז"ל שידעו מזה אפילו אחרי פטירתו. (שו"ת עין הבדלה - הקדמה)

בחכמה עשה

רבינו היה פקח גדול ועי"י פקחותו היה מצליח לפסוק דין אמת והוציא את האמת לאור. איש אחד מאנשי הקהילה הלך לשוק לקנות פרה, כבואו שמה ראה והנה שכינו הנכרי יש לו פרה למכור, תיכף נתרצו ביניהם על הסכום והיהודי שילשל לידיו את המעות, אך היות והי' בדעתו של היהודי לקנות עוד סחורות ביקש טובה מן הנכרי שיקח עמו את הפרה בחזרה לכפרו ויניח אותו

אברהם מנחם וויינבערג דינה נחמה ארנשטיין
ב"ר חיים ישעיה נ"י בת ר' ישכר דוב נ"י
וויינבערג (לבוביץ) ארנשטיין (זאק)
מאנסי אנטווערפען

מאורי שים

ניו יארק, ז' תמוז תשפ"א

מאיר שטערן מאיר שלמה נ"י
ב"ר ישעיה נ"י בת ר' משה יצחק נ"י
שטערן (וואקסטאק) העניג (אללעך)
מאנשעסטער אנטווערפען

מאורי שים

אנטווערפען, י"א תמוז תשפ"א

ישראל אליעזר פריעדמאן רחל גאלדמאן
ב"ר יצחק מנחם הלוי נ"י בת ר' בן ציון יצחק נ"י
פריעדמאן (עהרנסטאל) העניג (אללעך)
אנטווערפען לונדון

מאורי שים

לונדון, י"ד תמוז תשפ"א

בחצרו. הנכרי נתרצה והיהודי המשיך בדרכו, בבואו לביתו שאל את אשתו אם הנכרי הביא את הפרה, אמרה שלא, והנכרי הכחיש את כל הענין.

היהודי לא ידע לשית עצות בנפשו והלך במר נפשו לרבינו אולי יתן לו עצה הוגנת, רבינו יעץ לו שילך לשופט העיר ויאמר לו בשם רבינו שביד הנכרי הזה יש מעות מזויפים, כשבאו פקידיו השופט לערל ואמרו לו דבר זה, מיד אמר, היום מכרתי פרה לשכיני היהודי וכל המעות שבידי הם ממנו כך שאם תמצאו מעות מזויפים לא עלי תלונתכם, מיד אסרו ידיו בכבלי ברזל ואמרו אכן נודע הדבר שאכן מכרת את פרתך להיהודי. (תוספת המודיע, י"א תמוז תשס"ו). (זכרונם לברכה - תמוז, עמ' שיב)

טקנון באו חרקה

שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)

- op vrijdag 25 juni 238.12.08
Muylaert, Brederodestraat 61
- op zaterdag 26 juni 232.54.22
Claeys, Quinten Matsyslei 11
- op zondag 27 juni 281.53.22
Eeuwfeest, Mechelsesteenweg 181
- op maandag 28 juni 236.28.71
Pharmalux, Dageraadplaats 25
- op dinsdag 29 juni 232.33.39
Maus. Lange Leemstraat 74
- op woensdag 30 juni 239.25.00
Ampe, Mercatorstraat 36
- op donderdag 1 juli 233.66.80
Plantijn, Plantin en Moretuslei 92

Na 22u. op 25 juni (ליל ש"ק)

Hoof, Dambruggestraat 209

Na 22u.: 0903.92248 / 0903.99000 (1.50€ per min.)

רופא תורן: 0900.10.512

הצלחה: 03.289.00.00

הצלחה חי לייפליין: 03.208.20.20

RUBIX - 03.271.28.13	03.218.91.00
KESHET - 0474.20.56.55	0488.05.25.16
טאט: 03.500.8947	0.32.33.34.35
טאג-מוסדות: 03.808.49.49	00.972.2.502.02.02
תומכי שבת ויו"ט: 0486.69.08.93	0475.76.24.34
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	0489.35.64.77
חסדי אהרן: 03.500.60.60	0489.79.07.33
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	03.808.44.82
מסילה: 0489.84.17.17	0495.19.81.00
חברייט: 03.80.80.424	03.232.22.27
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	0499.182.451
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	0485.37.18.42
קול הלשון: 03.80.80.388	IN TOUCH - 0486.89.11.90
טשר לבנו: 03.208.52.08	03.500.11.05
קו השגחה פרטית: 03.808.44.28	A TIME - 03.500.10.75
מ"ח לרפואת הירידים: 0485.05.6746	בית נאמן: balsneemon@gmail.com